

Fonus NYHETER

Fonus Nyheter nr 2, juni 2010, till ägare och förtroendevalda i Fonus. Ansvarig utgivare: Vd och koncernchef Mats Liste. Synpunkter och nyhetstips är välkomna – skicka via e-post: christina.roos@fonus.se eller till Fonus, Box 47 603, 117 94 Stockholm. Du kan även faxa på 08-642 50 82. Märk "Fonus Nyheter".

Stabiliseringsåret 2010 – en tryggare väg framåt

På distriktsstämorna i april redovisades, tack vare gemensamma insatser, Fonus goda resultat för 2009. I slutet av maj genomfördes sedan den årliga föreningsstämman i Stockholm i mycket positiv anda. Våra första Höstmöten landet runt hade resulterat i inte mindre än 27 inkomna motioner som stämman behandlade.

Nu kan arbetet med effektivisering av verksamheten fortsätta under tryggare former. Med stor tillfredsställelse konstaterar jag att vår gemensamma resa mot en bättre framtid, trots högt tempo, blir stabilare för varje månad. Det har hänt mycket på vägen – här är exempel på några händelser 2009 och framåt:

- Efterfrågan på Vita Arkivet, med Görel Crona i tevereklamen, har ökat markant.
- Cirka 85000 "När tiden stannar till" har distribuerats. Efterfrågan är fortsatt stor.
- Antalet avlidna i landet sjönk med cirka 1500 mellan 2008 och 2009. I år pekar statistiken mot omkring 1500 färre avlidna bara under första kvartalet jämfört med förra året. Men vår marknadsandel, hittills i år, ligger ändå på en halv procentenhet över budget.
- Trots krympande marknad uppvisar begravningsverksamheten, tack vare god kostnadskontroll, bästa resultatet på många år.
- I sin nya organisationsform gör vår juridiska verksamhet tydliga framsteg och överträffar för första gången budget för både omsättning och resultat.
- Ny kistkollektion ska lanseras i år. Duktiga industridesigner har hjälpt oss förnya och förbättra för ökad konkurrenskraft.
- En ny värdecheck som ger Fonus begravningskunder lägre timtaxa för juridiska tjänster visar på ett tydligare sätt vår styrka som fullserviceföretag i branschen.
- En värdecheck för medlemmar/anställda i våra ägarorganisationer har äntligen blivit verklighet. Den gäller vid köp av begravnings-tjänster och vi hoppas nu att detta konkreta mervärde ska mottas positivt.

Vår resa, med ständigt nya dagsetapper mot gemensamma mål, pågår kontinuerligt. Genom ännu bättre samarbete mellan ledning, medarbetare och ägare ska vi på ett förtroendefullt sätt lära känna våra reskamrater på färden mot en positiv, gemensam framtid i Fonus.

Med dessa rader önskar jag alla Fonus intressenter en riktigt skön sommar!

Mats Liste
Vd/Koncernchef

Vem får radera ett cyberliv?

Idag lämnar många ut sitt liv på internet. Man skriver dagböcker på Facebook, Twitter och andra digitala arenor eller på egna hemsidor. Det kan handla om riktiga textmassor och foton. I vissa fall är sidorna öppna för allmänheten, i andra bara åtkomliga med lösenord för vänner och bekanta. Vad händer när avsändaren dör?

– Visst är det bra att någonstans lämna efter sig dokumentation om vilka "nätdagböcker" man har och hur man kommer åt dem efter författarens död, säger Bo Forslund hos Fonus. Men uppgifterna kan anses ha samma funktion som att lämna ut en extra nyckel till sitt hus när man reser bort. Den kan användas i reserv, men om ägaren dör innebär det inte att den som har nyckeln får huset.

Att dokumentera viktiga lösenord till digitala världen i Vita Arkivet räcker inte heller, det är bara en rekommendation. Och önskemål på lösa lappar likaså. Då är det dödsboet/arvingarna som har avgörandet i sin hand. Vill du själv bestämma är det bara giltigt testamente som gäller.

Test@mente

Skriv testamente!

De personliga avtrycken på nätet ökar varje dag. Oavsett åldrar är väl de flesta som folk är mest – odödliga. Vem vill tänka på att man ska dö fast det faktiskt kan inträffa när som helst?

Hur många har inte svårt att radera en avliden närståendes telefonnummer i mobilen? Eller i e-postens kontaktlista? Eller Skypes?

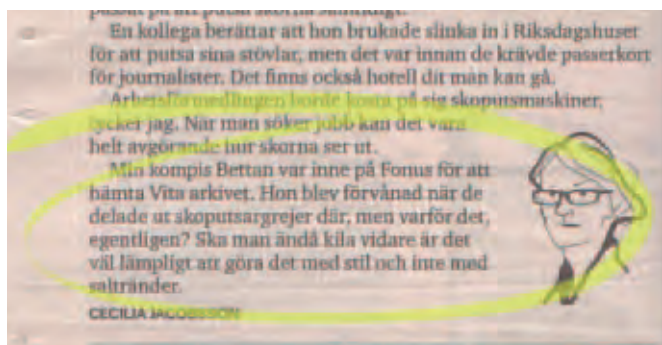
– Om man inte vill att efterlevande ska arva enligt lagens arvsordning måste testamente skrivas. Det ska ske enligt konstens alla regler med två samtidiga vittnen och en korrekt viljeförklaring, säger Bo Forslund.

Det finns företag som erbjuder kunder att köpa tjänster – exempelvis vad man vill ska hända med konton på olika sajter när man dör. Men för att önskemålen ska bli legala måste de även skrivas in i ett testamente.

Vadå sista minuten?

Den 22 mars fanns detta i en krönika på läsvärda NAMN och NYTT-sidan i Dagens Nyheter. Men hallå! Vita Arkivet ska man väl inte hämta när man tror att

sekunderna är räknade. Det ska vara ifyllt långt i förväg! Ju tidigare desto bättre. "Kila vidare" kan hända snabbare än man anar.

Porträttet

Somliga klarar av att hänga med och kombinera gammalt med nytt!

Nutidens generationer gör ofta som bin till blommor, hoppar från jobb till jobb. Att ha varit länge på samma post och utvecklats är inte längre en merit. Ändå, efter drygt fyrtio år är Rolling Stones still going strong vid sidan av Plura, Electric Banana Band och många andra (ur!)gamla godingar som överbryggar åldrar. Precis som Claes Svensson!

Claes Svensson firar 40 år på samma kontor, Fonus på Södergatan i Helsingborg. Förra året blev han pensionär, men ville utnyttja rätten att arbeta två år till. Sedan står han till tjänst "Dom säger att dom behöver mig här och även vill att jag sen fortsätter att hoppa in vid behov".

Kontorschef Sivert Friberg, tillika MO-chef i Skåne, säger att det bara finns en Claes Svensson i verksamheten.

– Han är först på jobbet, ser till att det finns nybryggt kaffe när vi andra kommer, tar hand om posten, sköter blommorna, fixar skyltningen. Dessutom ansvarar han för begravningarna i hela nordvästra Skåne – ser till att det finns bemanning och att allt fungerar. Claes är ovärderlig!

Hur började det?

Hur hamnade nu denna eldsjäl på just detta kontor? Claes föddes i Malmö men växte upp ett par mil söder om stan. Efter sjuårig folkskola var det naturligt att hjälpa pappa i hans trädgårdsmästeri fram till lumpen.

På den tiden, efter mönstring, fick man inte själv bestämma var rekryten skulle ske. Claes hamnade på K 1, Kavalleriet i Stockholm. Det var första besöket i huvudstaden, men den såg han inte så mycket av. "Man fick be om permission bara man skulle gå utanför grindarna. Det var andra tider då". Claes red ibland och deltog i många skjutövningar på Gärdet.

Väl hemma igen, efter drygt ett år, förde trädgårdsintresset honom till ett jobb på Östra kyrkogården i Malmö. På lördagarna tjänade Claes lite extra med andra sysslor, bland annat att lägga fram blommor vid begravningar och smycka kistor.

Kallt och enformigt

Under den kalla årstiden var trädgårdsarbetet enformigt och inte speciellt upplyftande. Genom sitt extraknäck mötte han "Fonusfolket" och blev avundsjuk. "Dom var så fint klädda och fick stå i värmen och ta emot gästerna". Claes var 25-26 år

På Södergatan i Helsingborg – efter fyrtio år på samma kontor – är Claes Svensson fortfarande en entusiastisk och ovärderlig resurs som sprider trivsel. Han bekräftar att det inte har med åldern att göra, snarare engagemang och arbetsglädje.

och bestämde sig: Det jobbet skulle passa mig!

Under ett par år ringde han förgäves Fonuschefen i Malmö om jobb. I väntan på sin "lycka" arbetade Claes på Systembolaget tills en dag när ytterligare ett telefonsamtal gav napp: Kan du börja på Södergatan i Helsingborg på måndag?

– Sedan dess har jag varit här och ångrar inte en dag! Det är så omväxlande och spännande, saker händer hela tiden.

Största förändringarna under dina fyrtio år?

Claes nämner änkornas klädsel med slöjor ner till knäna, sorgemånader med svarta band och svartklädda begravningsgäster.

– Vi hade höga hattar och vita slipsar och handskar. Andra nationaliteter var också sällsynta förr. Vi har gått från väldigt strikta ritualer till mer vardagliga.

Claes minns en ryslig upplevelse i Landskrona när han blev inläst i begravningsbilen, en hög svart Volvo med kors på taket och dörr på sidan. Efter en begravningsakt skulle han hämta blommorna i kyrkan och köra dem till gravnen. För att få in blommorna snyggt kröp han in i bilen.

Kvinnlig cyklist hörde knackningarna

Dörren blåste igen och gick inte öppna inifrån. Efter nästan en halvtimme, när Claes var på

väg att slå ut en ruta, cyklade en dam förbi. Hon hörde hans knackningar, blev rent förskräckt men öppnade dörren.

– När jag äntligen kom fram till gravnen undrade kyrkogårdsarbetarna som väntat: "Var f-n har du varit?". I dag är det en rolig historia, men inte då.

Är Claes en relik från förr? Knappast! En härligare människa, otroligt glad, humoristisk och inte minst optimistisk får man leta efter. Ta bara svaret på revolutionen datavärlden:

– När det var nytt var det väldigt svårt, jag är inte alls teknisk av mig. Nu klarar jag det jättebra och saknar inte alls rapporterna med sex maskinskrivna karbonkopior!

Claes Svensson

Född: 1944 i oktober

Familj: Singel, tre syskon

Bor: I Helsingborg sedan 1970 när han började arbeta hos Fonus på Södergatan

Fritid: Förr sjöng Claes i kyrkokör, nu driver han en loppismarknad ett par mil öster om Helsingborg

Om försäkringspengar finns: Hitta avlidnas tillgångar ett tidsödande detektivarbete

Man ska jobba med det man är bäst på och överlåta vissa uppgifter till proffs. Att Fonusanställda på landets kontor ska leta eventuella försäkringspengar efter avlidna är en kostbar uppgift. Därför erbjuder vi numera tjänsten för 1 200 kronor i samarbete med specialiserade Söderberg & Partners, S&P.

Genom generationer har försäkringsbolag och gamla begravningskassor fusionerats. Närstående som minns att mamma, pappa eller någon annan avliden pratat om exempelvis en begravningsförsäkring hittar knappast i djungeln för att söka efter eventuella pengar.

Kan det också finnas andra försäkringar efter en avliden person? Att ta reda på detta – sant eller falskt – är ett tidsödande arbete som Fonus numera erbjuder för 1 200 kronor inklusive moms genom S&P. Resultatet kan bli en besvikelse, men då har man ändå fått bekräftelse – med utförlig dokumentation – på att ingenting fanns.

Bättre att leva i visshet?

Varje år fryser miljontals kronor inne p g a att det saknas en lag om att försäkringar ska betalas ut automatiskt när någon dör. Genom ett exklusivt avtal har Fonus numera överlåtit detektivarbetet till Sveriges största försäkringsmäklare med insyn och väl utparbetade kontakter.

– Det händer att vi hittar försäkringar som närstående inte ens känner till. I vissa fall måste anhöriga komma in med en undertecknad ansökningshandling eller försäkringsbrev i original för att pengarna ska betalas ut, säger Stefan Henriksson, Fonus kontaktman hos S&P.

Via sina datorer når alla kontor S&P för att beordra efterforskningen. Även kunder från privata konkurrenter kommer till Fonus för att få köpa den exklusiva tjänsten ”Försäkringsutredning”.

– Man kanske inte hittar miljonbelopp efter ett dödsbo. Vissa kunder kan bli besvikna när de får veta att ingenting finns, men känner att det är bättre att leva i visshet än tvärtom, säger Stefan Persson, försäkringsansvarig hos Fonus.

Äntligen verklighet: Ägarförmån

På sista sidan finns instruktioner om hur en motion ska skrivas. Som illustration visar vi motion 3/2009. Beslutet om värdecheck var dock redan fattat efter tidigare önskemål, vilket styrelsen också angav i sitt svar.

Checken beställs via ägarsidorna, där det även finns instruktioner om hur den ska bli giltig. Erbjudandet om värdechecken har skickats ut till kontaktpersoner för vidare information till medlemmar/anställda.

Fonus unika begravningsmuseum uppmärksammat som sevärdhet

I en bok som kom ut på Forma Books i april har journalisten Fredrik Kullberg med hjälp av kurierer besökt och listat Sveriges etthundra märkligaste sevärdheter.

Uppgifterna från den som besökte Fonus Begravningsmuseum i Falköping renderade plats 25 på listan. Med all rätt, det är Sveriges enda kompletta beskrivning av hur det gick till förr och fram till våra dagar.

Om ni är ute och far på vägarna – gör ett besök! Museet är öppet hela sommaren på vardagar klockan 7-16. Skulle entrén vara låst så finns kontaktinformation på dörren.

Fonus och Kooperation Utan Gränser

Sedan flera år är det Rättvisemärkt kaffe och te som köps centralt och dricks på våra möten och fikaraster landet runt. Det är en del av engagemanget via Utan Gränser för människor som behöver hjälp att utvecklas och hoppas på en framtid. En annan är anställdas frivilliga lönebidrag.

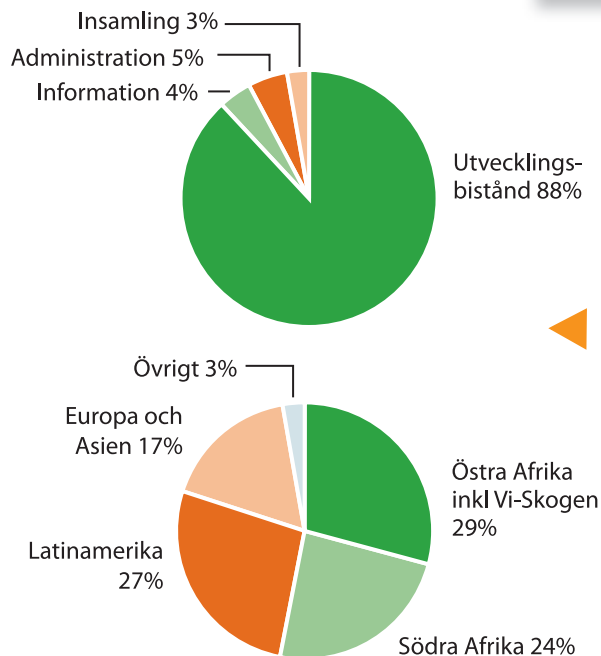
Vi har många gånger beskrivit hur anställda genom frivilligt lönebidrag varje månad till Utan Gränser hjälper fattiga människor till en drägligare tillvaro. Pengar från Fonus medarbetare har främst inriktat sig på kooperativ där kvinnor fått utbildning för att kunna stå på egna ben. De har lärt sig att räkna, skriva och hur man sköter en odling och säljer egenproducerade varor.

I sin tur har det lett till att barnen sluppit arbeta och kunnat gå i skola. Och kvinnorna har inte längre varit beroende av män som kanske festat upp avlöningen

Många slåss om våra privata pengar

I januari fick Fonus lönegivare diplom för sina insatser. I en lottning bland anställda som delar med sig varje månad har Gunnar Gärdeberg, kundrådgivare och representant hos Fonus i Småland, vunnit en studieresa i oktober. Tillsammans med en grupp från LRF, Lantbrukarnas Riksförbund, går resan till Kenya – Gunnar har lovat återkomma med en dagbok.

I dag slåss många organisationer om våra pengar till bidrag av olika slag. Samtidigt berättar media om kostbar administration, korruption m m. Hur ska den som vill bidra veta hur mycket av pengarna som verkligen kommer till nytta?

På www.utangranser.se redovisas allt öppet. Där kan man också läsa om vad organisationen uträttar. Till exempel att man hjälper fattiga kvinnor att teckna mikroförsäkringar. Diagrammen intill finns under rubriken "Så används dina pengar".

Årets jubilarer

Som brukligt på föreningsstämman premieras anställda med 25 år på jobbet. I år fick 15 jubilarer från Sverige (14) och Norge (1) ta emot glasskulpturen Balance av Erica Höglund, Målerås i Småland. Även Claes Svensson, se sid 2, uppvaktades för sina hittills 40 år i tjänsten.

Sevärt på TV!

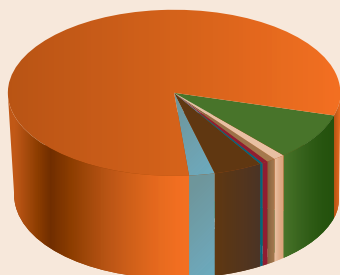
Under alla tider har begravningar och död följts åt av olika föremål som funnits med i gravarna eller haft med själva begravningsceremonin att göra. Antikmagasinet i SVT 2 den 9 juni handlade om begravningar. Med hjälp av Jan-Öjvind Swahn guidade antikexperten Knut Knutson titarna genom historien. Programmet kan ses på SVT Play eller i repris på SVT 24 den 3 juli.

Alla nummer av Fonus Nyheter finns numera under adress: www.nyheter.fonus.se

Välkommen till Begravningsplaneraren

Vi har gjort om och utvecklat den tidigare webbtjänsten för planering av begravning där man kan se vad de olika valen kostar. I nya Begravningsplaneraren, som man når från www.fonus.se, kan närstående världen runt mötas och tillsammans enas om hur man vill ha det.

Den som knappar in www.begravningsplaneraren.se kommer direkt till startsidan. Dygnet runt kan man måttsty allt och även lyssna på olika musikstycken. Det finns också pedagogiska instruktioner och viktiga hänvisningar. Den som känner sig osäker kan chatta med erfarna personer eller telefonera om vägledning (under kontorstid). Efter planeringen kan man skicka dokumentet elektroniskt eller skriva ut det och ta med till närmsta kontor. När den inskickade planeringen kommer till Fonus kontaktas avsändaren och en kundrådgivare hjälper till att slutföra uppdraget. Då får kunden också en komplett kostnadsuppgift att ta ställning till.

Numera är vi ett mångkulturellt land. I "Porträttet" på sid 2 blickar Claes Svensson tillbaka på sitt 40-åriga arbetsliv. Bland annat minns han att det inte fanns så många nationaliteter förr. I Begravningsguiden finns i dag 22 olika begravningsordningar att välja på. Man kan också läsa om varje enskilt samfund. Fonus statistik 2009 ser ni här ovan.

Kö för att dö

Aldrig någonsin har vi haft så många döda ovan jord, dvs avlidna personer som ännu inte begravts. Tiden mellan dödsfall och gravsättning/kremering ökar kontinuerligt. Totalt i riket är den uppe i 23 dagar och mer än 30 dagar i Stockholm. Enligt färsk statistik från Fonus är tiden mellan kremering och gravsättning i genomsnitt ytterligare 64 dagar.

– Det innebär att avlidna som kremeras inte kommer till ro förrän 87 dagar efter dödsfallet! Världsrekord? Javisst!, säger Bo Forslund hos Fonus.

Fonus Nyheter, liksom andra medier, har tidigare tagit upp problemet, men sedan dess har det bara blivit värre. Sverige börjar befolkas av döda ovan jord. För samhället, dvs för oss alla och våra plånböcker, ökar kostnaderna p g a stora krav på förvaringsmöjligheter, både för bårar, kistor och askurnor.

Balsamering sker regelmässigt som en nödåtgärd, framför allt i Stockholmsområdet. För närstående förlängs sorgprocessen i avvaktan på begravning. Fonus har tidigare uppvakttat departement och ansvarig minister och påpekat att lagen bör ändras, men ingenting händer.

Idag är det tillåtet att vänta två månader med att gravsätta/kremera en avliden. Efter kremering är det tillåtet att vänta ytterligare ett år med gravsättningen. Den nyligen avslutade statliga Begravningsutredningen föreslår att tiden mellan dödsfall och gravsättning/kremering ska halveras till en månad.

– Vi anser inte att det räcker. För att få någon effekt bör begravningen ske inom högst tre veckor. I några av våra grannländer har man en gräns på åtta dagar och det är ändå långt sett utifrån ett internationellt perspektiv, säger Bo Forslund.

– Det är ytterst märkligt att utredningen gjorts utan att varken Fonus eller övriga i begravningsbranschen funnits med. Vi är ombud för närstående och har stor erfarenhet. Att få sitta med i en utredning och påverka är något helt annat än att lämna ett yttrande i efterhand över något den begravningsbyråbefriade utredningen kommit fram till.

Vill du se Fonus remissvar på Begravningsutredningens förslag finns det på www.fonus.se.

När Fonus Nyheter tog upp ämnet våren 2009, menade religionspsykolog Jan Hermansson vid Lunds universitet att människor numera har ett tajtare livspussel. Innan alla inblandade får ihop en passande dag går tiden. En tvingande lag om begravningsdag, som alla måste anpassa sig till, skulle lösa problemet.

Är ovanstående adress rätt? Har ni även hemsida och e-postadress? Meddela uppdateringar eller ändringar till Christina Roos (adresser och faxnummer på sid 1).

Medlemssekretariatet informerar

Årets distriktsstämmor

I slutet av april genomfördes distriktsstämmor över hela landet. Tyvärr konstaterar vi att bara cirka 800 av ägarorganisationernas omkring 2 000 ombud närvarade. I framtiden hoppas vi att fler vill vara med för att påverka och forma framtiden, inte minst utifrån dagens tidsbristsamhälle.

Som vd skriver i sin ledare, var ett bra resultat anledning till fin stämning på distriktsstämmorna liksom på Fonus föreningsstämma i maj, vårt högsta beslutande organ.

Fonus föreningsstämma

På ägarsidorna (www.fortroendevalda.se) kan ni läsa mer om resultatet av årets stämma

liksom om diskussioner och motionsbeslut utifrån de utlåtanden som Fonus styrelse föreslagit. På 2009 års goda resultat var både uppslutning och stämning hög.

Det blev en livlig debatt kring förslagen till ny distriktsindelning, men de flesta klubbades igenom medan några återremitterades till Fonus styrelse. Även när det gäller behandling av de 27 inkomna motionerna förekom intressanta diskussioner med argument som styrelsen tog till sig.

Numera måste alla motioner gå via Höstmötet

Efter önskemål om ökad gräsrotsdemokrati, genomfördes Höstmöten för första gången

2009. Den nya möjligheten till ägarinflytande ledde till ett betydligt ökat engagemang och många motioner, något som styrelsen uppfattade mycket positivt.

Enligt nya stadgarna måste numera alla motioner till föreningsstämman gå via distriktets Höstmöte. Den som vill ha ett ärende behandlat av Fonus föreningsstämma, framför detta i en skriftlig motion till det lokala Höstmötet.

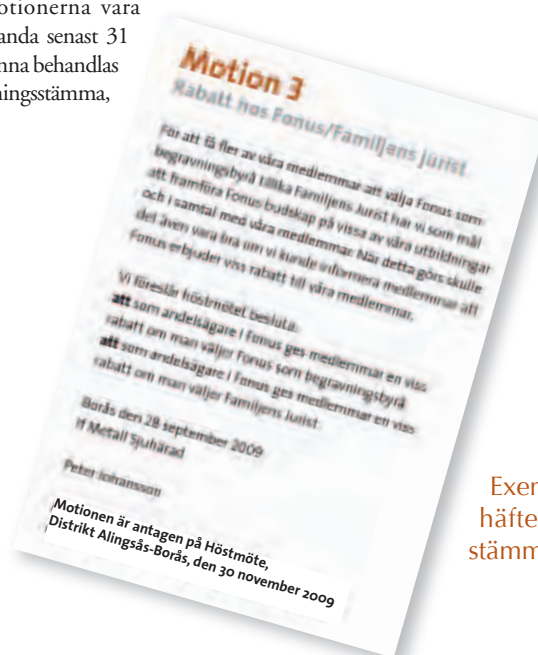
Eftersom enskilda distriktsråd inte har motionsrätt får varje ombud argumentera för sitt förslag på Höstmötet. Sedan är det upp till mötet att avvisa eller bejaka önskemålet.

Vare sig motionen antagits eller avslagits ska detta, enligt § 37 i stadgarna, samt mötesdatum anges sist i motionen innan den skickas till Fonus styrelse.

Hur man skriver en motion

- 1) Den ska på ett kortfattat sätt innehålla önskemål/ärende.
- 2) Varje motion ska ha en kort, beskrivande rubrik.
- 3) Motionens önskemål/ärende måste sammanfattas i "att-satser"
- 4) Motioner ska vara egenhändigt undertecknade av behörig i organisation/Distriktsråd.

Motioner till Höstmöten 2010 ska vara det lokala Distriktsrådet tillhanda senast den 31 oktober. Efter behandling på Höstmöten i november ska motionerna vara Fonus styrelse tillhanda senast 31 december för att kunna behandlas på kommande föreningsstämma, se exempel intill.

Exempel ur motionshäftet från föreningsstämman 2010.

Observera!

Det är fritt fram att använda materialet i Fonus Nyheter, men citera gärna källan!